

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.296/2018/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Nagy Gábor László Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Nagy Gábor László) által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a Kardos, Pethő és Töröcsik Társas Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Töröcsik Tamás) által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2018. március 6. napján kelt 10.P.20.238/2017/9. számú ítélete ellen a felperesek részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését részben és akként változtatja meg, hogy az I. és II. r. felperesek részére a terhükre megállapított 100 000 - 100 000 (százezer-százezer) Ft elsőfokú perköltség megfizetésére 2018. július 1. napjától kezdődően havi 10 000 - 10 000 (tízezer-tízezer) Ft összegű részletfizetést engedélyez azzal, hogy az egyes részletek minden hónap 15. napjáig esedékesek. Egy részlet elmulasztása esetén a még fennálló hátralék egy összegben válik esedékessé.

A feljegyzett 8000 (nyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperesek módosított kereseti kérelmükben elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a köztük és az alperesek között 2006. december 27. napján létrejött és közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés 3. pont 2., 3. bekezdésének a közjegyzői ténytanúsítvánnyal összefüggő rendelkezése tisztességtelen, s ezért érvénytelen. Másodlagosan kérték megállapítani a kölcsönszerződés V.4. pontjának jóerkölcsbe ütközését, „ellehetetlenülését”. Az elsődleges kereseti kérelmükhöz kapcsolódóan annak megállapítását kérték, hogy a tartozásuk az alperesek által nyilvántartott 7 141 000 Ft-tal szemben 3 155 187 Ft, míg másodlagos keresetükben kérték a kölcsönszerződést az 1959-es Ptk. 241. §-a alapján módosítani oly módon, hogy az árfolyamkockázatot 50 %-ban ők (a felperesek), míg további 50 %-ban az alperesek kötelesek viselni. Ez utóbbi esetben fennálló tartozásuk összegét 2 322 272 Ft-ban kérték meghatározni.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperesek perköltségben marasztalására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek személyenként 100 000 Ft perköltséget azzal, hogy a feljegyzett 275 148 Ft elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli. Határozatának a perköltség viselésére és összegére vonatkozó indokolása szerint a felperesek pervesztesek lettek, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperesek perben felmerült költségeinek viselésére. A pertárgy értéket az alperesek által nyilvántartott felperesi tartozás és a felperesek álláspontja szerint még fennálló tartozásuk különbözetében, 3 985 813 Ft-ban határozta meg, és az alpereseket megillető ügyvédi munkadíjról a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. §-a alapján döntött oly módon, hogy a kifejtett írásbeli és tárgyalási tevékenységre, illetve az alperesek

már kiforrott jogi álláspontjára tekintettel a fenti pertárgyérték alapján meghatározható ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen - annak részbeni megváltoztatása iránt - a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, kérték elsődlegesen a perköltség viselésére kötelező ítéleti rendelkezés mellőzését, másodlagosan a terhükre megállapított perköltség személyenként 50 000 Ft-ra történő leszállítását, míg harmadsorban a perköltség megfizetését illetően részletfizetés engedélyezését, amelynek havi összegét felperesenként 10 000 Ft-ban határozták meg. Fellebbezési érvelésük szerint vagyoni és jövedelmi viszonyaik, továbbá a II. r. alperes betegség miatti munkaképtelensége nem teszi lehetővé számukra az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség megfizetését, a II. r. alperes keresetének kiesése a család anyagi helyzetének jelentős romlását eredményezte, ezért megtakarítást képezni nem tudnak. Kérték fellebbezésük méltányos elbírálását annak figyelembevételével, hogy az alperesi jogi képviselő csak egy tárgyaláson jelent meg személyesen, ellenkérelme pedig nagyobb részben perek tömegére kidolgozott általános formulának tekinthető.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A fellebbezés **részben alapos.**

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 75. § (1) bekezdése szerint perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merül fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnok- és tolmácdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.). A Pp. 75. § (2) bekezdése értelmében a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is. A bíróság a perköltség viselése felől az ítéletben, vagy az eljárást befejező egyéb határozatban dönt (77. §). A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni, ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.

A peradatokból kitűnően a felperesek keresete megalapozatlannak bizonyult, azt az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította, ennél fogva a felperesek kötelesek az alperesek peres eljárással kapcsolatos valamennyi költségének megtérítésére, amely költségként az alperesek perbeli képviselőjét ellátó ügyvéd munkadíja merült fel. A perben az elsőfokú bíróság két tárgyalást tartott, bár kétségtelen, hogy az alperesek jogi képviselője csak a 2018. február 19. napján tartott tárgyaláson vett részt személyesen, azonban részletes, 16 oldal terjedelmű érdemi ellenkérelmet csatolt, amelyben kifejtette a kereseti kérelemmel kapcsolatos jogi érveit, érdemi álláspontját, majd a per során a módosított keresetre vonatkozóan további előkészítő iratot is benyújtott. Lényeges, hogy érdemi ellenkérelme kifejtéséhez tanulmányoznia kellett a felperesek keresetlevelét, annak mellékleteit, a perben benyújtott egyéb beadványokat, majd ezzel összefüggésben kellett megtennie érdemi nyilatkozatát. Nem hagyható figyelmen kívül emellett az sem, hogy a pertárgyérték közel 4 000 000 Ft-ban határozható meg, ami nem egyedüli, de lényeges szempont a pernyertes fél javára megállapítható perköltség összegének meghatározása során.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről rendelkező 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az

ügyvéd munkadíjának és készkiadásának címén kötelezze a pervesztes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére. Ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselőt ellátásával felmerült munkadíj összegét a rendelet 3. § (2)-(6) bekezdésében foglaltak figyelembevételével állapítja meg. Ennek megfelelően az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pervesztes felet terhelő összege 10 000 000 Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10 000 Ft. Jelen elsőfokú eljárás pertárgyértéke - a peres felek által sem vitatottan - 3 985 813 Ft volt, így az IM rendeletben rögzítettek alapulvételével az I. és II. r. alpereseket külön-külön 199 290 Ft + áfa, azaz 253 099 Ft elsőfokú perköltség illetné. Az elsőfokú bíróság a rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a fentebb megállapított ügyvédi munkadíjat jelentősen mérsékelte, azt alperesenként 100 000 Ft-ban határozta meg, így az alperesek az őket egyébként az IM rendelet alapján számítható ügyvédi munkadíj kevesebb mint fele összegéhez jutnak hozzá.

Hangsúlyozni kívánja az ítéletábra, a perköltség összegének meghatározása során a bíróság nem vonhatja mérlegelési körébe a pervesztes fél vagyoni, jövedelmi viszonyait, illetve anyagi helyzetét, ez ugyanis legfeljebb egy költségkedvezmény iránti kérelem elbírálása során képezheti mérlegelés tárgyát. Ezt egyebekben az elsőfokú bíróság figyelembe is vette, mert a felperesek részére a perben teljes személyes költségmentességet engedélyezett, ami mentesülést jelent számukra az eljárási illeték megfizetése alól. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a perköltség összegének meghatározása során az összes körülmény mérlegelése mellett is rendkívül méltányosan járt el. Az alperesek javára így megítélt mérsékelt összegű perköltség arányban áll az alperesek jogi képviselője által a perben kifejtett ügyvédi tevékenységgel, ennek további mérséklése azonban semmiképpen nem indokolt.

Az ítéletábra ugyanakkor nem látta akadályát annak, hogy a felperesek részére a perköltség teljesítésére részletfizetést engedélyezzen, e tekintetben figyelembe vette az elnehezült vagyoni, jövedelmi viszonyaikat, továbbá azt, hogy a fizetendő perköltség viszonylag csekélyebb összegére tekintettel a részletekben való teljesítés az alpereseknek nem okoz nagyobb érdeksérelmet, mint annak mellőzése a felperesek számára. A felperesek részére engedélyezett személyes költségmentesség alátámasztja, hogy a perköltség egy összegben történő megfizetése aránytalan nehézséget jelentene számukra, ugyanakkor lényeges körülmény, hogy az alperesek a részletfizetés engedélyezése iránti kérelemre észrevételt nem tettek, annak teljesítését nem elleneztek. Erre figyelemmel az ítéletábra helyt adva a felperesek teljesítési határidő módosítása iránti fellebbezésének, részükre részletfizetést engedélyezett (Pp. 217. § (2) bekezdés) azzal, hogy bármely részlet megfizetésének elmulasztása esetén az egész tartozás esedékessé válik (Pp. 217. § (3) bekezdés).

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperesek személyes költségmentesség kedvezményében részesültek, s miután fellebbezésük részbeni sikere az alperesek perbeli magatartásától független, a fellebbezés, az 1990. évi XCIII. tv. 48. §-a szerinti mértékű fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A fellebbezési eljárás során az alpereseknek áthárítható költségük nem merült fel, ezért az ítéletábra e tekintetben a döntéshozatalt mellőzte.

Az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2018. június 19.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró